

систематизує дані атестації, за її результатами робить пропозиції керівництву про потребу у проведенні підготовки, веде і зберігає моделі підготовки, укладає договори на підготовку і відслідковує її якість. У складі віртуального корпоративного університету можуть існувати ще специфічні підрозділи, такі як:

- підрозділ розроблення програм підготовки – розробляє навчальні програми дистанційного навчання згідно із замовленнями;
- центр атестації – розробляє стандартизовані методики проведення атестацій персоналу;
- підрозділ сертифікації – здійснює незалежну сертифікацію програм підготовки і програм атестації. Спостерігає за процесом дистанційного навчання, якістю роботи тьюторів. Сертифікації підлягають як власні розробки, так і ті, що надходять від незалежних розробників. Формує зауваження відносно виявлених помилок та розробляє рекомендації щодо їх усунення. Спрямовує програми підготовки на удосконалення;
- підрозділ технічного забезпечення – вирішує всі технічні питання організації дистанційної роботи;
- підрозділ програмного забезпечення – розробляє і адаптує інструментальні засоби навчання та атестації;
- підрозділ організації підготовки та атестації – організовує підготовку та атестацію кадрів, яких надає замовник. Сюди входить пошук викладачів, вибір курсу підготовки, контроль за її процесом. Обробляє і аналізує результати підготовки і атестації для ведення моделі фахівця.

Особливість всіх підрозділів (як у корпорації, так і в університеті) крім підрозділів планування і технічного забезпечення, полягає у тому, що їх співробітники, як правило, працюють дистанційно в мережі Інтернет без особистого контакту не тільки з одним, але й з кількома фахівцями.

Підготовка команд

Специфіка діяльності фахівців з управління проектною діяльністю інноваційних систем та її складність зумовили формування концептуальних засад підготовки таких фахівців.

Підготовка здійснюється на основі рамочного стандарту провадження проектної діяльності інноваційних систем, згідно з яким проектна діяльність корпорації розподіляється на задачі та дії за елементами (етапами, рівнями, видами) та визначається відповідна для її провадження група професій (команда).

Таким чином, вдосконалення процесів кадрового забезпечення авіаційного науково-виробничого комплексу потребує невідкладного:

- схвалення керівництвом комплексу викладеного підходу до вдосконалення процесів кадрового забезпечення проектної діяльності;
- визначення першочергових дій з організації початку підготовки фахівців.

ЯК СПИЙМАТИ СОМА

*Шпильовий Є.В.
Київ, Україна*

Найкраще ловити сома влітку. Ловити сома взимку - безрезультатно. Оскільки сом – хижак, то харчується іншими живими підводними мешканцями.

Зовнішній вигляд. Сом має велике витягнуте тіло, темну спину. Також сом має два довгих вусика на верхній щелепі і чотири коротших на нижній.

Розміри. Дорослий сом довжиною близько одного метра. Проте великі екземпляри можуть мати довжину близько трьох метрів і важити до 150 кг.

Інструкція. Якщо ви йдете ловити сома влітку, то візьміть з собою в якості приманки для риби хробака, п'явку, моллюска, тушу птахів, жабу тощо.

До місця, яке ви обрали як лову на березі, підходите тихо. Не кидайте на берег речі, намагайтеся не хрустити сухими гілками. Якщо ви плануєте вудити сома в човні, не стукайте об борт човна і пливіть ледве чутно. Зрозуміло, не розмовляйте в місці, де ви зупинилися порибалити, навіть по телефону. І найголовніше – не створюйте гучних звуків при закиданні вудилища. Справа в тому, що у риби дуже розвинена нервова система, завдяки якій вона надзвичайно чутлива до різного роду шумів. Коли будете обирати місце для лову, прослідкуйте щоб ваша тінь не падала у воду. Іноді тінь рибалки відлякує. Намагайтеся ловити таким чином, щоб ваша тінь не падала на воду поблизу від поплавців.

Якщо ви йдете на риболовлю вночі, то до місця лову підходьте тихо і обачно, не світїть у воду ліхтарем, бо сом може злякатись. Не палїть на місці лову, розмовляйте не голосно.

Правильний вибір часу риболовлі грає важливу роль в успішній ловлі. Сом чутливо реагує на різкі, раптові звуки, тому остерігайтеся ударів вудилищем по воді, гучних стукотів по днищу човна або по берегу. Особливо чути сторонні звуки вночі. Сом миттєво сховається.

Чим ловити сома

Для ловлі сома вам знадобляться [1]:

- міцне та довге вудилище (3м);
- безінерційна або мультиплікаторна катушка;
- міцна волосінь;
- гачок;
- грузило;
- поплавок;
- квок.

Ловля сома на квок. Квок - пристрій, що використовується для того, щоб “призвати” сома. Це на перший погляд просте знаряддя, що здатно виробляти специфічні звуки при ударах об воду, що подобаються сому і наче магнітом притягують сома. він пливе в їх сторону. Отримання потрібних звуків залежить від різних факторів: форми самого квока, матеріала, з якого він зроблений тощо. Квок частіше за все виготовляють з твердих порід дерева. Він виглядає, як палиця довжиною півметра, на нижньому кінці якого знаходиться дископодібна пластинка.

Квочать доволі розмірено: один-три удари з невеликими паузами в кілька секунд. Іноді паузи тривають хвилину, а потім знову серія ударів.

Снасть для лова сома: удилище з мультиплікаторною катушкою, плетінка 0,6-0,8 мм, грузило близько 100 г, поводок приблизно 60 см та міцний гачок.

Вудки для лову сома. Телескопічні вудки тут не підійдуть, оскільки вони не здатні утримати велику вагу сома і навантаження при його виведенні. Рекомендується використовувати штекерні вудилища. Якщо ви збираєтеся ловити сома з берега, краще взяти вудку не більше 3 метрів, для лову з човна така вудка теж підходить. Чим довше буде вудка, тим важче буде виводити сома. Тут ідеальна довжина складе 2,7 метрів. Якщо говорити про міцність, то для лову сома вудлища мають тест від 100 до 600 грам, але якщо лов буде відбуватися на штучну приманку, тоді найкраще підійдуть вудилища з тестом в 100-150 грам.

Для успішного лову сома необхідно використовувати міцний шнур, діаметр якого 0,35-0,60 мм, навантаження на розрив від 35-60 кг, як альтернатива може бути використана волосінь, діаметр якої 0,5-0,7, мм. Розміри гачків можуть бути різні, вони залежать від обраної насадки. Якщо ловити на живця (30-100 грам), підійдуть одинарні гачки 8 / 0-10 / 0. На м'ясо черепашки, хробака або ж пташині потрухи, можна використовувати гачки розміром 6/0. Якщо Ви збираєтеся ловити сома на крупного живця, тоді рекомендується використовувати оснастку одинарного гачка 10/0 або одного - двох трійників 6/0.

Вибираючи насадку необхідно враховувати той факт, що сом короткозорий. Під час полювання цей хижак використовує розвинений нюх і свій слух, для того щоб сом не змусив Вас довго чекати, наживка повинна пахнути, ворухитися і видавати звук.

Для кріплення гачків використовують кевларові повідці, навантаження, при якій рветься поводок, повинна становити від 40 до 150 кг, як альтернативою можна скористатися товстою волосінню 0,8-1,0 мм. При захопленні сом не дуже перебірливий, тому діаметр повідків особливого значення не має. Значною помилкою в якості повідця буде вибір плетеного шнура, сом може легко перетерти плетений шнур своїми дрібними зубами.

Використання спінінга. Спінінг - універсальний спосіб лову хижих риб. На таку снасть також добре ловляться соми. Способи лову сома з використанням спінінга не можна назвати різноманітними. Їх існує досить невелика кількість. У першу чергу варто згадати джигову ловлю, при якій використовуються важкі глибинні наживки, тобто ті наживки, у яких важка головка.

Технічна і тактична частини такого лову ґрунтуються на поступовому прочісуванні глибинних брівок і ямок. Темп у приманки уповільнений, іноді вона практично стосується дна. Підйом з глибини виконується досить плавно і акуратно. При полюванні за сомами з використанням джигового лову необхідно мати потужне вудилище з силовою катушкою, у якого тест в 60-80 грам. Ще знадобиться плетена волосінь в 0,3-0,35 мм в діаметрі, а також набір різних глибинних приманок.

Наживка повинна бути великого розміру, щоб сом на неї клюнув. Для подібної наживки добре підходять п'явки. Хоч вони виглядають не дуже апетитно, проте соми їх дуже любляють. На одинарний гачок з поплавком і грузилом треба насадити не менше ніж 5-6 п'явок. П'явки ведуть себе на гачку набагато жвавіше ніж хробаки, тому з легкістю можуть заплутати волосінь. Тож я раджу прив'язати гачок на поводку, зробленому з тонкого дроту. П'явок можна придбати в аптеці або спробувати зловити у водоймі. Потрібно бути обачними, щоб п'явка вас не вкусила. Замість п'явок підійдуть хробаки. Вони менші ніж п'явки, тому їх насаджують вдвічі більше ніж п'явок. Ще можна використовувати в якості насадки річкових моллюсків і равликів, яких ще потрібно дістати з ракушки. Можна як приманку використовувати личинку хруща. Її колір дуже яскравий і може зацікавити сома. Використовують також пташині нутрощі. Вони підходять як для стоячих водойм, так і для водойм з течією. Непоганою наживкою може бути м'ясо рака або краба. Річні соми любляють кільця з каракатиці. Ця приманка має незвичний для сома запах. При використанні декількох кілець сома може привабити не тільки їх запах, а й вигляд. Також соми дуже любляють ласувати смаженими горобцями.

Штучні приманки. Однією із найкращих штучних приманок для сома – воблер, у якого глибина занурення близько одного метра та живою грою. Вести подібний воблер треба короткими і різкими рухами з переривами та паузами. Найчастіше сом клює, коли приманка починає рухатись після паузи.

В якості штучних приманок використовують силіконових рибок (віброхвіст), рачків, твістерів. В мулистій воді краще використовувати приманки яскравого кольору.

Ще є приманки, дуже схожі на воблери, що називаються попперами. По суті поппер це той самий воблер тільки з поверхневою грою. Така приманка ефективна в стоячій воді.

Також штучною приманкою може слугувати блешня. Особливо ефективною є подвійна блешня, що серед рибалок відома під назвою цокотуха. Вона відноситься до голосних блешень. По назві можна зрозуміти, що при попаданні в воду блешня данного виду відтворює постукування і цокотіння, яке й приваблює до себе будь якого річного хижака. Саме за допомогою цієї блешні я й впіймав свого першого окуня. Ця приманка ідеально підходить для обстеження місця лову, де, на вашу думку, засів хижак. Для того щоб обстежити цю зону треба закинути блешню в одне місце не менше ніж 30-40 разів.

Порада. Ловля здійснюється найчастіше навесні або восени, оскільки саме в ці проміжки часу соми накопичуються на дні ям. Іноді визначити місце, де годуються соми можна по шльопань по воді сомових хвостів. Виявивши таке місце, зловити кілька сомів, це вже справа техніки.

Коли вам на гачок попався сом треба бути дуже обережним, щоб він не зійшов з нього. Необхідно пам'ятати, що боротьба з сомом вимагає витримки і застосування фізичної сили. Проте, коли він втомився, то можете спокійно діставати його з води. І ось з води піднімаються дрібні бульбашки, це явні ознаки, що сом скоро з'явиться на поверхні. При вигляді сома з незвички головне не розгубитися. Часом сом здається досить грізним.

В передачах про рибалку часто говорять про спеціальну хватку для вийняття сома з води на сушу. Для цього потрібно помістити великий палець руки сомові в рот, а іншими чотирма обхопити його нижню щелепу ззовні. Такі хватки вважають в багатьох країнах самим м'яким способом для того, щоб вийняти сома та будь якого підводного мешканця з води. Але це може бути небезпечним для риболова, тому що в сома велика кількість маленьких гострих

зубчиків.

Наостанок хочу побажати всім успіхів у цьому виді риболовлі, сподіваючись на корисність моїх порад для ловлі таких сомів. Ї

Література

1. Снасти для ловли сома [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dlyaribakov.ru/snaryazhenie/kak-vybrat-snasti-na-soma.html>

УПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ УПРАВЛІННЯ ПЕДАГОГІЧНИМ ПЕРСОНАЛОМ СУЧАСНОГО ЗНЗ

Шуліка О.С.

Полтава, Україна

Зміна парадигм освіти та впровадження інноваційних технологій управління персоналом навчальними закладами впливає не тільки на зміст критеріїв оцінки педагогічної праці, але й на управління нею. Це, в свою чергу, вимагає глибокого вивчення теорії та практики кадрового менеджменту з метою адаптації надбань науки до практики керівництва педагогами у навчальному закладі.

Порівняно з інтенсивним розвитком та значними успіхами менеджменту персоналу в економіці, в освіті це питання розглядається переважно у системі управління школою. Актуальність дослідження проблем з управління педагогічним персоналом зумовлена підвищенням ролі людського фактору в управлінні освітою, концентрацією уваги керівників навчального закладу на пошук інноваційних технологій до роботи з педагогами та становленням такої окремої науки, як менеджмент педагогічного персоналу.

Відповідно до мети дослідження основне завдання експерименту, що проводився нами, полягало в практичному впровадженні педагогічних умов управління педагогічним персоналом загальноосвітнього навчального закладу. При цьому нами враховувалося, що ефективність розуміється як дієвість, результативність діяльності, як відношення результату до наміченої мети, співвідношення між досягнутими результатами (ефектами) і витратами, пов'язаними з їх забезпеченням, як фактично досягнуті і необхідні результати [1, с. 902].

Оскільки про ефективність визначених педагогічних умов можна вести мову після їх експериментальної перевірки шляхом впровадження у систему управління персоналом конкретного загальноосвітнього навчального закладу та враховуючи, що процес удосконалення управління персоналом – явище дещо розтягнуте у часі, нами було підібрано комплекс заходів, які сприяють ознайомленню керівного складу та колективу навчального закладу з особливостями організації ефективного управління педагогічним персоналом та здатні оптимізувати цей процес.

Серед таких заходів – проведення нами гри-тренінгу «Педагогічне планування» та тренінгу «Каузометрія», педагогічної ради з усім персоналом НВК та надання рекомендації керівному складу щодо використання у системі управління персоналу експериментального закладу методів коучингу.

Окрім цього, матеріали з реалізації визначених нами педагогічних умов використані також навчально-методичним сектором НВК для розробки загальношкільних проектів, таких як: діяльність творчої групи "Вчитель ХХІ сторіччя", яка працює над проблемою: «Формування успішної особистості школяра шляхом використання інформаційних технологій»; діяльності творчої групи учителів "Школа культури здоров'я", яка створена в 2014-2015 н. р. та працює над проблемою "Формування в учнів свідомої мотивації здорового способу життя, збереження власного здоров'я та активної соціальної позиції"; діяльності «Школи молодого вчителя».

Розроблені та перевірені нами у рамках магістерського дослідження педагогічні умови, що впроваджувалися шляхом реалізації ряду організаційно-педагогічних та управлінських дій, – тільки мала частина багатогранної роботи НВК з розвитку сприятливого середовища освітньої установи та підвищення ефективності управління персоналом загальноосвітнього навчального закладу. Результати, отримані в ході експериментального дослідження, вимагають врахування таких загальнометодичних умов, які визначаються вимогами загального менеджменту: особистість керівника-менеджера необхідно розглядати як людину, керуючого живими людьми, які залежать від його особистих якостей та індивідуальних властивостей;